

Гаредплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні
крім неділі і руских святих
о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрація
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лиш
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані від-
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Нач-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Воскресеніє!

Христос воскрес!
Христос воскрес!
Вокруг хреста на майдані
Із уст мужицьких пісня лє ся,
Летить стрілою по селі
І над могилов тихо мче ся.

Христос воскрес!
Нове житє нам принесе
Спаситель душ і всього міра,
І кождий в Нему воскресє,
В кому горить свята віра.

Христос воскрес!
Привітний дзвін розносить вість
Веселу, і щасливі груди,
В котрих наш Бог, достойний Гість,
Прийме ся без гріха-облуди.

Христос воскрес!
Витають ся усі сини
В кружку великої родини,
Нехай воскресне у сім дни
Любов і згода — мир між ними!

Христос воскрес!
І ти, Україно, воскресни
Та дай нам красшу в світі долю,
Всю тьму, всю нужду розжени,
Колишню приверни нам волю!

Христос воскрес!
Вокруг старця на майдані
Із уст народа пісня лє ся,
Летить стрілою по землі
І ген до Вишнього несе ся.
Христос воскрес!
Христос воскрес!

Евген Мандичевский.

Девятнацять віків перепило у безме-
жнім мори вічності, від часу, як наш Спа-
ситель зійшов на землю, щоби проголоси-
ти Слово Боже. Короткий се час, малий
простор того понятя, яке відчуваємо лише
в наступованю по собі фактів. Наші очи
гублять ся в дрібницях сего світа, наша
пам'ять з трудом збирає якусь скількість
фактів, наше житє коротке і немичне, тож
і сей час девятнацять віків видає ся нам
довгим-предовгим проходом історії людс-
кості.

У Бога иньша міра. У Єго незмірно-
го, вічного вства одиницею часу є мільони
наших віків. Він терпів і воскрес на землі
не вчера, не перед годиною, а от, недавно
перед хвилию. Такою хвилию малою є
у Бога тих девятнацять віків! І за ту хви-
лину які величезні поступи зробила наука
Божа! Цілу земску кулю обняла своєю
проповідію любови ближнього і Божого
призначія чоловіка.

Між мільонами темних, завірених, жо-
стких людских істот наука Христа посі-
яла зерно надії у царство небесне на
землі.

Світ Божої правди стопив леди пе-
ресудів, лжевіря, завії столітних ненави-
стий і вражди людий проти себе та огрів
почву під засів нового завіта.

І ми в нинішній день Воскресеня Хри-
стового знесім ся думкою до Господньої
Величи. Гляньмо звідтам на світ і на до-
лю нашого народа. По цілій земській кулі
розсіяла нас судьба. В Канаді і в Бразилії,
на Гавайских островах і над Амуром Ру-
сини-Українці зносять свого духа разом з
нами до Того, що призначив їм жити в
розлуці, в тяжкім труді і в зависимости
між другими народами. І з грудий тих міль-
онів лунає нині радісно Воскресна пісня,
пісня надії і віри в будуччину.

Бож і не довго ми терпимо. Се тіль-

ко хвиля в житю тих мільонів. Се лише
був тяжкий початок нашого великого на-
рода в поході до сего призначеня, яке
ему назначила премудрість Божа. З нами
мільони — перед нами столітя. Чиж в сій
короткій хвилі нашої історії, яку ми пере-
були, не воскресли ми, не зробили вели-
чезного, могутного поступу.

Камінь, що лежить на запечатанім вже
гробі нашої народної ідеї вже усунув ся
до половини. Народні генії відвалили ска-
лу зневіри, забутя та оживляючим поди-
хом свого віщого духа підняли завмерле
тіло до нового житя. Де лише гомонить
українське слово в любощах матері, у ще-
беті дитини, в щоденнім тяжкім стараню
батька родини, там прозябає народна само-
віжа, там виростає почутє прилучности ве-
ликої українсько-рускої родини. Мільони
паростий викільчило ся на нашій широкій
народній ниві і білі первіски народної
культури окрашають обліг. Подих теплого
леготу любови до свого рідного житя ле-
ліє над цариною. Минула зима і вже не
вернеть ся. Весна, весна, світла і тепла,
настала для нашого народа. Христос во-
скрес і ми воскресли!

До ситуації.

Ческі послы виговорились на днях всесто-
ронно, почавши від радикального Греґра і Соко-
ля аж до провідників молодоческого клубу Ен-
гля, Пацака і Кайця. Оноді ще забрав слово на
зборах в Сомли пос. Крамаж, щоби сказати пра-
вительству: або дай нам сейчас ческу урядову
мову в ческих областях, або ми розведемо рішу-
чу обструкцію проти бюджетової провізорії і
інвестицій, с. є., не дамо гроший, а парламент
зробимо неактивним. Рівночасно заповіли і по-
сли моравські, як Сілені, обструкцію в моравскім
соймі, наколи би німецка більшість не заспокоїла
культурних потреб Чехів на Мораві.

Вступне слово

виголошенє проф. Юліяном Костецким 22/3 с. р. в
Стрило на Вечерницях устробених в честь Т. Шев-
ченка в 39. роковини єго смерти заходом стрийских
руских товариств.

(Далі).

Тому то наш Кобзар народний, що в не-
величких двох томах своїх творів поетичних,
висказав так премного високих ідей, скілько не
вчитуємо у иньших поетів, обильніших об'ємом
своєї поетичної спадщини, перевисшив поетів
західно-європейских животворностию ідей, все-
обіймаючими почуванями та простотою зобра-
ження і міг до нас промовити справді словами
огненними. Сповнила ся на нас просьба Тараса
до Пресвятої Діви в прольогу «Неофітів»:

«Молю ридаючи: пошли,
Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило,
І по Україні понеслось
І на Україні світилось
Те слово чистеє — кадило
Чистітійшій істинні».

І дійсно огненне слово Тараса поплило по
Галицькій Русі і розтопило нам серця.

Не стану розводитись над тими огненними
словами Тарасовими, над цілим єго духовим
добробком. Не буду розбирати тої єго щирої, жи-
вописної манери, котрою він буденне лихо се-
мейне зображаючи, виводить перед нами в ці-
лім ряді прегарних балад в ідеальнім або ре-
альнім, собі своєріднім кольориті, українську
діву, українську невісту, що хоть падає етично,
як н. пр. в «Наймичці», то все-ж в зображеню
Шевченка, стає перед нами довгою покутою
оправдана, очищена від земских пороків, окрита
стихією надземської краси. — Не буду розбирати
єго історичних творів, де поет уміє так відга-
дати духа зображуваної історичної епохи, мов
би вчитав ся в спеціальну історичну моноґра-
фію сих часів; де поет викриваючи хиби стар-
шини козацкої, виводить і клеймує єї аристо-
кратичні примхи супроти опущеного ним посло-
литого козацтва. — Не буду розводитись над
змістом тих дрібних думок, списаних в неволі,
тих справжних перлів європейської лірики, де
поет аналізує своє психічне нутро, розбира-
ючи суспільні відносини на Україні, піддає їх
острій критиці з єміло проголошеним протес-
том супроти централістичної, деспотичної управи.

Згадаю лишень коротко про єго «Посла-

ніє», де поет незвичайно єміло виступив су-
против українських панів, що

«Кайданами міняють ся,
Правдою торгують
І Господа зневажають!
Людий запрягають
В тяжкі ярма»,

що з заграничної філософичної науки привозять
лишень «Великих слів велику силу», з чого не-
ма для нікого ніякого хісна хиба без'увіре, зне-
віра в Бога. До тих то панів кличе наш поет:

«Схаменіть ся, недолюдки,
Діти юродиві,
Подивітесь на рай тихий
На свою Україну
Полюбіте щирим серцем
Велику руйну!
Розкуйте ся, братайте ся;
У чужому краю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає».

Закинувши відтак їм модне тоді, а нераз
пересадно пониманє, славянофільство, котрим
они займаючись, про розвій свого рідного слова
не дбають; — виказавши їм без'основне одуше-
вленє рідною історією, де они добачають своє-
рідних Брутусів і Коклесів, а не видять, що

Посли Енгель, Пацак, Кайцль і Крамарж ударили притім на своїх радикалів і дали сим зрозуміти д-рови Керберови, що обструкція вийде від уміркованих елементів молодоческого клубу. Др. Кербер вислав—як звісно— д-ра Резека в друге до Праги на переговори, але мабуть і друга гостина чеського міністра в Празі не успокоїла уми чеського народу. Др. Резек вернув вже 18. цвітня до Відня.

Щож в виду сих погроз робить правитель-ство? Після N. fr. Presse правительство виготовлює на скорости проєкт язикового закона для державних властей в Чехії на Мораві і наміряє сей проєкт зложити на стіл президії посольської палати вже на першій засіданю парламенту. Сим хоче правительство успокоїти роз'ярених Чехів, сим хоче др. Кербер Чехам дати поруку, що він щиро думає з їх національними правами. Др. Кербер о стільки не вволив волі Чехів, що не рішив ся дорогою якого-то розпорядження привернути Чехам їх язикові права, а лише доро-гою державного законодавства.

Ситуація провинила ся проте, а чеські по-грози будуть злишні, наколи правительство дійсно предложити державній раді згаданий проєкт. Чехи мабуть вдоволять ся справедливим язиковим законом скорше, ніж язиковими розпорядженнями, котрі — як звісно — в Австрії не мають ніякої стійности і завтра могли би опять бути відкликани.

Наколи заходить ще яка трудність, то вийде она хиба із сторони німецької лівци, котра за ціну віддання Чехам язикових прав рада би переперти поділ Чехії на національні округи з національними куріями в соймі і краєвим виділі, дістати право *vetu* в сих куріях, закон о школах для національних меншостей і справедливий закон язиковий для автономних властей. Німецька лівця поставила питанє т. зв. *junctim* і від сего *junctim* зробила зависимою справу чесько урядового язика.

Дальша трудність, що обходить вже не самих Чехів а всі австрійські народи, лежала би ще що-до державного німецького язика, чого домагає ся лівця, а на що більшість парламенту ніколи не згодить ся. Сю трудність мусіло би вже саме правительство усунути легонькою пресєю на лівцю і сказати їй, що *ad impossibilia nemo tenetur*.

Чи перед першим засіданем парламенту др. Кербер схоче ще скликати мирову конференцію — ми сумніваємось. Она не мала би ніякого успіху. Чехів можуть успокоїти не фрази а факти. В мировій конференції обговорено вже докладно всі спорні питання, а нині настав час на позитивну акцію!

Тількож правительство не повинно при всім тім забувати, що побіч чесько-німецького питання

старшина козацка занята своїми користями та привычками, занастила божий рай, — та старшина, що єї грязюю Москви, варшавским сьмітем називає, кличе до них, щоб свою історію читали точно, не опускаючи ані титли. Тоді побачать, що навіть сьміливими нападами козацкими на Трапезунт і инші міста турецькі повелічатись не можуть, бо результатом тих змагань являєсь хиба Німець, садячий картоплю на землі Запорожа. Добутком крови козацкої, пролитої за Москву та за Варшаву являють ся ті кайдани, котрі наші батьки яко славетну спадщину по собі носили нам передали! — Закинувши вкінці панам і взагалі інтелігенції українській, безглядне поступованє супротив матери-України, котру силкують ся просьвітити сьовременними огнями, кличе до них, щоб і чужому научались, та свого не цурались,

«Бо хто матір зневажає,
Того Бог карає,
Чужі люди цурають ся,
В хату не пускають, —

щоб обняли найменшого брата, щоб щиро займались его піддвигненем з духового, суспільного і економічного занепаду, сподіючись з такого сильного та щирого сполученя інтелігентної верстви з сільским народом, успішного розвою українсько-руського народа в его просьвітних та культурних змаганях.

(Конець буде).

висить в воздуху ще неполадане національне питанє в других коронних краях, і що се питанє вирине на верх при дебаті над чесько-німецьким питанєм. І на тім поли треба би вже пині почати підготовляючу акцію спеціальними мировими конференціями. Наколи поладнанє національної справи має внести між австрійські народи мир, то тут всяка односторонність мусить бути виключена.

Д О П И С Ь.

3 Кисва.

(Друкарська школа).

Ще в 1898 р. задумав тутешний інспектор друкарнь завести в Києві спеціальну школу друкарську. Задля того відвідав він Петербург і Москву, де й познакомив ся з тамошніми друкарськими школами. На зборах друкарів і літографів, що відбули ся по его повороті, рішено відкрити таку школу після типу школи Імператорського технічного товариства в Петербурзі, для обдуманя сеї справи вибрано комісію під предсідательством Никольского. Вироблено програму школи, з якої видно, що она має метою підготувити взірцевих робітників друкарських, що були б ознакомлені з усіма технічними способами друкарської штуки, а також з елементарною загальною освітою. В програму входить наука релігії, російський і славянські язики, географія, арифметика, читанє грецького, латинського, французького, англійського і німецького тексту, рисованє і гравірованє; відтак знакомство з математичними і хемічними знаками і формулами і техніка головніших галузей типографії.

В школу приймають хлопців усіх станів не молодших 13-ти літ, що є учениками друкарськими, по зложеню іспиту в обсягу курсу народних шкіл. Плата за науку означена на 30 руб. річно. На заснованє такої школи в Києві вже вплинули складки від деяких осіб. Так відомий київський мільонер Н. А. Терещенко дав 10 тисяч рублів; крім того зложили датки многі властители друкарнь. Таким способом справа заснованя друкарської школи в Києві завдяки жертвам Терещенка і ин. і заходом місцевого інспектора обезпечена. Конечність такої школи очевидна для кожного ознакомленого з друкарством у нас. Тепер є в Києві більш двадцяти друкарнь і літографій, але з тих ледви дві-три виконують гарно друкарські і літографічні роботи. Головною причиною сего є недостача вправних, вивчених складачів; по більшій часті київські складачі звичайно самоуки, що вийшли з друкарських хлопців, що приглядали ся до друкарської роботи і не тільки не знають технічного діла, але й не мають елементарної загальної освіти. Очевидно на тім терпить сама справа і інтереси властителей друкарнь. Часто трапляє ся, що київські видавці змушені друкувати свої видання в Петербурзі або Москві, що полученє з значними трудностями і видатками. Задля того можна лише радити, що сей проєкт вийде в житє. (У Львові справа не стоїть ліпше і годилось би й тут подумати про заснованє друкарської школи. *Прим. Ред. Русл.*)

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

На обох півкулях замітний якийсь незвичайний рух. В Берліні з'їде ся цїсар австрійський з німецьким цїсарем, а ціль стрічи мимо заперечень офіціальної праси закрыта грубою опоною тайни. На днях упімнула ся і Італія о участь в тім з'їзді. Крім того кружать вісти про евентуальні стрічи монархів в Гмундені, то знов в Гданьску, де явить ся і російський імператор. На серпень заповідають подорож царя на париску виставу. Перський шах загостить до Петербурга, великий князь Михайло Николаевич гостив на дворі папским і повіз до Петербурга важні вісти. Оноді донесли вешінгтонські дивні демонстрації проти Туреччини на водах Архипелягу за несплаченє відшкодованє американським місіонарам. Довг сей виносить ще 90.000 долярів. Російська праса радить султанови удати ся під покров призяної їй європейської держави, бо се лежало би в інтересі європейського мира і Туреччини. Депутація Боєрів намірила об'їхати європейські двори і просити о інтервенцію. До гостини царя в Москві вжуть

днівники справу інтервенції Росії, Франції і Німеччини в справі трансвалльській, говорять навіть про похід Росії на Афганістан. Емір Афганістану жалує ся, що Англія не піддержує его проти Росії. На Корей виринули якісь непорозуміння між Росією а Японією. В Індиях гангесових голод і чума. Болгарський князь забажав королівської корони, чим занепокоїлась Сербія. В Альбанії рушилась якась італьо-альбанська ліга з програмою независимости. Шведський король Оскар виїхав до Англії, а на осінні великі маневри в Галичині мають загостити цїсар Вільгельм і саксий король Альберт. Чи сама весна, як кожда весна, викликала сей рух, чи що другого кроїть ся? — се поки-що тайна дипломатів. Але на всякий случай рух сей замітний.

В моравським соймі заповів пос. Сілені обструкцію, наколи би німецька більшість не ухвалила культурних бажань Чехів, а обструкція ся мала би перенести ся і до державної ради.

Пос. Крамаж станув перед своїми виборцями в Семлі, осудив рішучо *zde*-справу, оправдав необструованє військового закону в парламенті через Чехів, виступив з острою критикою проти чеського радикалізма і зажадав від езекутиви сейчасного заведеня чеської урядової мови, бо в противнім случаю чеський клуб зробить парламент неактивним і не допустить до ухваленя півмільярдового кредиту на інвестиції. Пос. Крамаж жалує, що через се потерплять Словінці, але в сій хвили нарушена честь чеського народу. Евентуальний абсолютизм перетривають Чехи так само, як перетривали абсолютизм Баха, хоч тоді були значно слабші. Пос. Крамаж запротестувчав вкінці проти поділу Чехії та властей, як і проти державного німецького язика.

Пос. Епінгер помістив в «*Bohemi*»-і статью, в котрій піддержує рішучо мирову акцію правительства. Ся акція — каже німецький поступовець — не вийшла з хвилевої потреби, а є она виразом дійсної волі обох народів. Але рівночасно з Епінгером виступив в *Prager Tagblatt*-і звисний Зденко Шікер, зажадав яко *conditio sine qua* поп німецької державної мови і — залізної руки, чтобы здавити (!) Славян (?).

Істрийський сойм скликано 19. цвітня до Паренцо, хоч між хорватськими а італійськими послами не прийшло до порозуміння.

Pester Lloyd заручає, що міністер війни Кріггамер зажадав на військові цілі на недавній конференції спільних міністрів кредиту в сумі 40 мільонів корон. На конференції не прийшло до порозуміння між мін. Кріггамером а обома міністрами скарбу. Справа має рішити ся в письменній дорозі. Pester Lloyd додає, що він не боїть ся ніяких *dementi*.

З Вешінгтону доносять, що на дипломатичнім обіді не явив ся там амбасадор російський Коссіні. Неявленє се значить одно, що Росія противить ся евентуальній демонстрації американської фльоти проти Туреччини. Впрочім заручають, що Порта не буде дальше опирати ся що-до сплати відшкодованя Америці.

Англія вдоволена, що цїсар Вільгельм по-встав князя Уельського остентативно в Альтоні. Виходить з того, що Німеччина не думає посередничити між Англією а Боєрами. В серпни має цїсар Вільгельм загостити до Ковес на реґати, а відтак відвідати свою бабку, королеву Вікторію. Місія боєрска не поїде до Берліна.

З боввища вістять. Боєри громадять ся заєдно під Вененер. Доси сила їх виносить 8—10.000. З Блемфонтен доносять під днем 19. цвітня, що під Гле (Glen?) прийшло до завзятої стрічи. Англійська піхота займає сильні становища. Подробности не звісні. Боєрський ген. Фронеман висадив залізничий міст на Оранія-ріці коло Бегуллі. Крім того перервана телеграфічна лінія в кількох місцях в північнім Каплянді.

Н О В И Н К И.

При сьвітлім празнику Воскресення Христового пересилаємо ВП. Передплатникам і одномишленникам найщирші бажаня: Щасливих і веселих Сьвят! Христос воскрес!

— Загальні збори товариства «Шкільна Поміч» в Коломиї відбудуть ся в суботу дня 28. цвітня с. р. о 7. годині вечером в комнатах товариства «Родина».

— **Страстні псалми** відспівали вчора при Божім Гробі чотири хори, а іменно: Хор, мішаний і мужеський, «Львівського Бояна» співав в архикатедральній церкві св. Юра і вивязав дуже удачно, мимо того що приготував ся дуже короткий час, бо лишень через один тиждень. Так само складно випали продукції хору питомців руско-кат. духовної Семинарії в церкві семінарській, хору товариства «Зорі» в церкві св. Пятниць і хору питомців Славрошійської бурси в церкві Успенія Пресв. Богородиці. Натови публіки у всіх тих церквах підчас співання псалмів був так величезний, що поліція мусіла обняти сторожу при дверях і заборонити вступу до середини.

— **Відозва до руских лікарів.** В «Ділі» заміщує др. Дрималик з Жовкви ось яку відозву: «В часах, коли кожда народність старає ся о бережене прав свого языка, — коли в виду сего наше духовенство рішилось доходити прав для руского языка аж до послідної інстанції, є обовязком всіх прочих Русинів, займаючих видатніші становища, як урядників, адвокатів, нотарів, техніків, лікарів і пр., кожного в своїм крузі ділання, помагати в використаню для руского языка бодай тих прав, які єму по дотеперішнім законам належать ся. Ми лікарі при виповнюваню нашого звання маємо вправді мало поля до писаня публичних документів, бо суть то лишень лікарські свідчення і рецепти. Но власне в тих річах повинні ми задокументувати наше руске походжене і руский патріотизм. Свідчення лікарські повинні ми для всіх руских сторін, без згляду на призначене свідчення, виставляти лишень по руски; — а в рецептах сигнатури, котрі до тепер писали ми по польськи або по німецьки, писати для руских сторін без услівно по руски. Уряди і власти, котрі обовязані суть приймати всякі рускі письма, будуть приймати без сумнів і рускі свідчення лікарські, а аптики, хотій до писаня руских сигнатур на лікарствах не суть обовязані, будуть старати ся без сумнів — тим більше в виду більшого числа руских лікарів і взаємної апікарської конкуренції — до той справедливої інновації приміняти ся. Можна отже надіятись, що з днем надходячого Воскресення також і рускі лікарі будуть «писати» по руски».

З нашої сторони додамо до сеї відозви бажане, щоби в перепісці з властями уживали виключно народної бесіди, а не галицько-кацапського чудовища, яке лише компромітує нас і нівечить похвальні змаганя, здобути для нашого языка належне єму становище. *Timeo Danaos et dona ferentes* — а кацапська злоба любить підшивати ся під патріотизм!

— **Товариство «Дністер»** потребує кореспондента спосібного до кореспонденції в рускім, польськім і німецькім язичі. Вимагана кваліфікація є що найменше укінчена школа середна (гімназія, школа реальна або гандлева); платня привязана до той посади є 1.200 корон річно; прийняте наступити на разі провізорично, з застереженем часу проби. — Поданя лише на письмі враз з свідченнями і описом життя належить вносити до кінця цвітня на руки Дирекції Товариства, Львів, ринок 10.

— **Шаховий турнір**, який устроює «Клуб шахістів» товариства «Академічна Громада» у Львові, почне ся дня 7. мая с. р. Участь в нім можуть брати виключно лишень члени тов. «Акад. Громади». Близших пояснень що-до участі в турнірю уділяє — Сень Горук, шах.

— **Киевліани** святкували пам'ять Т. Шевченка дня 18. ст. ст. марта в салі літературно-артистичного товариства. Велика зала була так переповнена, що публіка тиснула ся в дверях та в сумежних комнатах. Вечер відкрила короткою промовою про поета українська письменниця п. Косачева (Олена Пчілка). Короткий сей огляд діяльності Тараса, як поета і народного пророка, нагородила зібрана публіка гучними оплесками. Опісля наступила музикальна часть. Поміж співаними читано твори Шевченка; читали: п. Старицька, Никольська, пп. Старицький, Вороний і и. Особливо звернув на себе увагу молодий бандурист Гнат Галайда (Гн. Хоткевич), що співав під акомпаніємент бандури кілька українських дум і історичних пісень. Вечер закінчив ся около першої в ночі і минув з великим оживленем.

— **З Чернигова** пишуть нам, що перед закриттям повітового земського збору з дозволу предсідателя член Хижняков поставив внесенє, щоби губернські земські збори поновили просьбу про визволенє селян від тілесних кар, не лише практикованих засудами волосних судів, але і від всякого битя і кулакованя, якого собі позваляють в селях поліція і інші урядові особи. Внесенє подрібно мотивовано, з коротким справозданем з історії тілесних кар в Росії і відносин до них народу, учених, урядників, суспільних закладів і т. п. *Внесенє се прийнято на зборах одногласно.*

— **До шестої ранги** посунув цісар директора уч. семинарії у Львові Татоміра і директора женьської уч. семинарії в Кракові Романа Вімпелера.

— **Про сензацийний процес** в справі ліквідації бувшого кредитового банку доносять, що кн.

Адам Сапіга виїс до тутешньої державної прокуратури донесене карне о вимушенє против др. Лешкови Маввскому, адвокату львівському. З другої сторони др. Маввський заповів в часописях, що коли би справдила ся вість, що против нему внесено таке донесенє, він зі своєї сторони виступить против кн. Адама Сапіги зі скаргою о клевету, а інтересований в сій справі посол др. Генрик Вельовейський заявляє публично, що всякі почини адвоката Маввского в справі гал. кредитового банку він сам викликав і за них бере повну відповідальність на себе та жадає судового слідства.

— **13-літній злодій** мало що не пожив смерти. Оноді Іван Циганка крав камінне угле з залізничного магазину в Кракові. Притім він лежав на шинах, щоби єго здалека не достережено. Саме тоді надїхав поїзд і був би малому злодієви поторощив кости, коли би не був єго спас від смерти пересувач вагонів Франц Лукасик.

— **Відмолоділа.** Робітник Карло Кіснер і панна Кароліна Здунек з Розенбургу в Німеччині, полюбили ся і мали небавом повінчатися. Та на нещастє забажала панна Кароліна о 5 літ відмолодіти. В метриці іменно зробила она з року родженя 1860 рік 1865. Сю зміну запримітив при даваню на заповіді урядник, і замість до шлюбу помандрувала панна Кароліна до вянці.

— **Соціалістка.** В Пешті відбувалась 18. цвітня збори аграрних соціалістичних демократів. Слово забрав робітничий соціаліст Яков Израель, оригінальний Мадар(?). Але ледви став спасати людскість своїми теоріями, як появила ся на естраді Марія Кірляй, провідниця аграрних соціалістів і намагалась стягнути силою бесідника з трибуни. Израель відпер силу силою і схопив Кірляйку за фризюру. Почалось шамотанє дуже неестетичне, котрому кінець положила Кірляй тим, що вимірила на личко Израеля здоровий япас і привела єго до отямі. Комісар закрит збори в виду, що і другі члени проявили охоту взяти участь в тій продукції.

— **Кровава пригода.** В селі Пулвсю під Краковом любив жовнір Фр. Ураш Марию Сонекову, вдову, прачку і матір двоїх дітей. Сонекова не могла собі найти службу і попала в крайню нужду. Ураш не був в силі дати їй яку-небудь поміч, тож рішились обоє умерти. В тій цілі купили старий револьвер. Ураш стрілив до Сонекової і потрапив єї в груди. Сонекова закрутилась і упала на ліжку. Ураш звернув револьвер до себе, потягнув тричі за цингел, але даром. Сонекова відзискала притомність, пробовала вдруге стрілити до себе, але револьвер затяв ся. На крик збіглись сусіди і два офіцери. Киненось ратувати пострілену і відвезено тяжко ранену до шпиталю. Жовніра увязнено.

— **Війна в часі мира.** З великого Варадіна доносять про слідоучу правдиво мадарську сіканину, в котрій поранено багато людей. В однім з тамошних шинків, де можна забавляти ся хоч би й цілу ніч, розпочав якийсь підпитий артилерист суперечку з цивільними гостями. З того прийшло до бійки, в котрій «цивілі» побили «пана вояка» і відобрали єму шаблю. Побитий втік з шинку, але на улиці стрітив якихсь гузарів та попросив їх, щоби они пішли єму на поміч. Гузари постановили пімстити ся за свого товариша і вернули з ним до шинку. Тимчасом гості в шинку сподівали ся, що зле буде і погасили лампи та поховали ся. Вояки виважили двері, впали до шинку і стали шукати по всіх закутках. При сїм прийшло до страшної бійки на потемки. Гузари сікли шаблями кого понало, покалічили богато гостей, але й богато своїх товаришів. Наконєць якийсь строїтел фортепянів, Габор, добув револьвера і стрілив поміж вояків, та рапив тяжко в шню одного гузара, а кількох покалічив легко. Він стрілив ще кілька разів, а тоді вояки забравши з собою тяжко раненого товариша, повтікали, лишаючи на побовищи посічених цивілів.

— **Туристи на боевищу.** Агенція Кока в Лондоні організує для аматорів-туристів серию подорожий до полудневої Африки. Перша їх партія має виїхати 28. цвітня з Сутамтон на пароході «Дівеган Кастле» і має прибути до Капетовну 17. мая. Звідтам поїдуть туристи з провідниками до Бельмонт, звидять Граспон, Кімберлей, Спітфонтен, Магерфонтен, Якобсдаль, Падерсберг, Блемфонтен і повернуть з Еаст-Лондону 29. червня до Сутамтону. Агенція Кока прокутує сейчас потім другу подорож туристів аж до Преторії, бо числять, що в тім часі столиця Трансвалю буде вже находити ся в посіданю Англичан. Дуже гарний проєкт — але питанє, чи Боери призвоять цікавим туристам приглядати ся з боку, з сигаром в устах, їх борбі на смерть і жите з Англичанами.

— **Новий матеріал до виробу паперу.** Papier Ztg. доносить, що в Америці над Ніягарою построїли капіталісти нову фабрику, в якій будуть продукувати папір з льняного трочиня. Перерібка трочиня є вправді дорозша, але папір має бути гарнійший і ліпший. Впрочім небавом не буде можна уживати дерева до виробу паперу, бо тим нищити ся цілі простори лісів, отже задалегідь треба подумати о інших матеріялах.

— **Ліцитація в Станиславові.** На дни 15. мая с. р. відбуде ся в Дирекції залізниць державних в Станиславові продаж старих матеріялів в дорозі публичної ліцитації. Речинєць до вношеня оферт установляє ся найпізнійше до 30. цвітня с. р. о 12. годині в полудне. Близші постанови уміщені в аносах в «Дневнику розпоряджень для залізниць» і з дня 20. цвітня с. р., або можна їх дістати в станиславівкій Дирекції залізниць.

— **Щастє в нещастю.** На улиці Ліндого лучив ся нині щасливий «упадок» коня до глубокого а вузького рова, який викопан для рур водотягових. Товпи цікавих Львовян (нині є жидівські свята) приглядали ся з великим заінтересованем, як огнева сторожа віндами витягала з рова жертву власної неосторожности. На щастє ратункова акція добре повела ся, а публіка з вдоволенем помандрувала дальше шукати сензаций, довго ще розиравлиючи про се цікаве приключенє.

— **Дрібні вісти.** Др. Меллер коло санаторії Герберсдорф викрив на околичних ростилах бактерію туберкулічну; було би се вказівкою звідки походять туберкули у коров. — Дирекція угорських державних залізниць вводить від 1. мая с. р. на всіх державних шляхах Угорщини 20% знижку цін їзди для руху особового, а рівночасно увійде в жите також знижка ціни за перевіз пакунків. — Загальний страйк трамваєвої обслуги вибугнув в Барцельоні в Іспанії. — Іван Сташишин, б. війт з Оріхова коло Скалата, підрізав собі бритвою гортанку. Причиною самоубійства була дефравдація громадських фондів. — На роботу до Німеччини переїздило оноді через Краків около 1.500 робітників. — На краківськім дворці увязнено оноді кілька осіб, що хотіли з підробленими паспортами виїхати до Німеччини на роботу. — При копаню тунелю для локальної залізничі Кімполонг-Дорна Ватра найдено в Міштеканештах серед кременних скал сліди золота. То відкритє потвердив директор державного геологічного заведеня проф. Кох. Міністерство скарбу зарядило відповідні средства. — Коло Бріксу в Чехії усуває ся гора і грозить засипанем людским мешканям. — В 20 австрійських містах находять ся улиці з назвою Бісмарка. Сими днями прибула нова цвітінка до сеї вязанки. *Ostdeutsche Rundschau* доносить, що в Карльсбаді одну з найгарнійших улиць названо «Fürst Bismarck-Strasse».

Телеграми.

Відень, 21. цвітня. Доносять нам, що краєві сойми будуть закриті вже 2. мая, а державна рада збере ся на певно 8. мая. Правительство пересвідченє, що чеські послы в виду предложеного раді язикового закона не почнуть обструкції.

Відень, 21. цвітня. Кн. баварський Рупрехт прибув до Відня, щоби зложити цісарєви подяку за орден золотого руна.

Пешт, 21. цвітня. Англійські купці явились знов на Угорщині для закупна коний.

Пешт, 21. цвітня. «P-ster Lloyd» доказує в довшій статі, що відновленє німецької супрематії в Австрії нині вже неможливе. (Статю сю подамо. Прим. ред.)

Лондон, 21. цвітня. Телеграма губернатора з Кумасі вістить, що повстане в краю Ашантів росте. Губернатор просить о дальшу війскову поміч. Ашанти ударили на племя Беквеісів і убили 500 людей. — З Індій доносять, що голод прибирає найшарші розміри.

„**Леонардівка**“ незрівняної доброти, старожитня горівка — бутелька 1 зр., пів бутельки 50 кр.

Поручає торговля
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
Львів, ул. Баторія ч. 2. 23—30

„**65 кр.**“ пів кіля незрівняної доброти кави ароматичної, рівноацій ся найліпшим родам, до набутя лишень в торговлі
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
у Львові, ул. Баторія ч. 2. 23—30
5 kg. мішочки franco до кожної стації поштової.

Знаменитий коняк французский куратційнай відзначений на львівській виставі, ціла фляшка 3-50, пів фляшки 1-80, чверть фляшки 1 зр., набути можлише в торговлі

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
Львів, ул. Баторія ч. 2. 23—30

Помимо що вовна і розгар подорожили о 30% — продає, поки старчить, ковдри і матеріаці по давних низьких цінах лишень спеціяльва робітня і магазин постели
ЙОСИФ ШУСТЕР
4—30
Львів, Коперника ч. 5. Цінники даром.

2.

Малий фейлетон.

Пан Маркило.

(З моїх спогадів).

Написав

Олександр Катренко.

Нічого і казати, що через те дід Маркило увесь собою задля мене був таким, як гріх задля праведника. Я вже задалегідь тікав, щоб з ним не зустрітись, і ховав ся куди небудь від усіх. Я зникав на увесь той час, який він перебував у нас. Міні краще було опісля бути покараним за те від неньки, чи батька, ніж одержати от-ту ласку від його.

Не памятаю вже певно, якого саме дня, але знаю, що в осени, мабуть так, як аж після Покрови, що року біля невеличкого флигеля у дві кімнатки, в якому жив собі Маркило Опанасович з своєю Гайкою, через цілу ніч, хоч і тихенько, потайки, товпило ся ціле товпище людей і своїх і навіть прибувших задля того з навколишніх, найблизших сел і хуторів, Іванівки, Гончарівки, Преображенної то що. Ті люди пильно по черзі підглядали у вікна, хоч вони і були з середини чимсь позавішувані, а з наруфу то і ставнями прикриті. Ті люди і прислухали ся і біля тих-же таки вікон і біля дверей сіпешніх, з середини засунутих, та й так біля стінок навіть. Вони всі загалом ждали чогось. Вони дожидали смерті Маркила Опанасовича! Він що року оттієї ночі ось з десяток вже літ все вмів і вмів та все ніяк не міг вмерти.

Якось паничеві Маркилові приснив ся сон

такий, що буцім-то до його прийшов якийсь, — а який саме, того вже я не знаю, — сьвятий і сказав йому в тому сні, що він мусить вмерти нічю під такий-то і такий-то день. Пан Маркило, прокинувши ся, так поївняв віри тому сьвйому снові, як мабуть він ще нікому і на сьвітлі не вірив ніколи. От тож що року у вечері перед тією нічю своєї смерті, дід Маркило приходив і до нас прощати ся. Так саме він тоді прощав ся і зо всіма своїми родичами і з знайомими, та навіть і зо всіма людьми, яких тільки він вбачав тоді. Повернувши ся-ж до дому, швидко тільки минали сумерки, панич Маркило змивав собі голову, одягав ся у все чисте, сьвітлив страсні сьвічки і лямпадки перед образами, кадив ладаном, ставив по середині кімнати стіл та злізши на його, і лягав там головою, як і слід, до Божника. І оттак цілу ніч він лежав на тому столові сливе нерухомо, скрививши руки і зі стуленими віями. Гайка його повинна була тоді все стояти у його в головах і по памяті, невгаваючи, читати отходну молитву, якої він єї навчив навмисне задля того, й інчі всі молитви, які вона знала.

— Пане Маркило! — чутно було інколи запитанє Гайчине.

— А чого? — відзивав ся до неї і дід Маркило.

— Чи ви ще живі? Ще не приставили ся?

— Ще, ще, душко. Читай, читай молитов.

— Так ви тоді скажете, як вмерете, що ви вже вмерли.

— Тю, дурна? Якже-ж я тобі тоді скажу, коли я вже тоді вмру? Читай, кажу тобі мо-

І Гайка голосно та швидко починала бубовіти та й сипала й сипала й сипала, як горохом.

Нарешті-ж по всяк час діло кінчало ся тим, що і дід Маркило відзивав ся вже до Гайки:

— Гайко!

— Я тутечки.

— Та я знаю, що ти тутечки, і чую, що ти тутечки!

— Так чого-ж вам?

— А чи не чула ти, півні не сьпівали ще?

— Чула, чула вже, сьпівали вже.

— А які?

— Треті вже просьпівали.

— А ти не помиляєш ся, що треті?

— Та ні-ж, ні, треті. Певно, що треті.

— А давно?

— Та й давненько вже. Саме тоді, як отто, я застежила, ви однією ніжкою трошки дригнули, а на другій пельді заворушили ся у вас.

— То не твоє діло!

— Отче нашу іже еси...

— Покинь, тобі кажуть! Піди, подиви ся у вікно, чи сьвітає вже?

І Гайка йшла до вікна, підтуляла його і придивляла ся.

— Ну, що? Чи швидко буде сьвітати? Роздивила ся вже, чи ще?!

— Та вже роздивила ся. Зорю видко. Вже швидко й сьвіт буде.

— Ну, то виходе, ще рік буду жити.

(Конець буде).

ПЛАШІВСКА

парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришенє зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;

рурки дренові різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовлення

З а р я д.

9—20

Товариство взаїмного кредиту

„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, власителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через „Днѣстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадає Товариство приймає вкладки до опроцентования від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Днѣстрѣ“.

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Днѣстеръ“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству і всім вірним Впресв. Митрол. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	„	—	„	
„ спеціальна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емеритальний	18.166	„	60	„	

Тарифи „Днѣстра“ дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплаченє шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. **Поліси** „Днѣстра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Днѣстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористніші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичі.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Днѣстра“, приймає ся.

„Днѣстеръ“ виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

Важне для всіх!
На- **КАЛЬОШІ** найгірше правляє **знищені**
як також **мужеску, дамску і діточу обуву.**
виконує

Чоботи для духовеньства по як найприступніших цінах.

З провінцій вистає старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.